

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Aktualizace k 30. 9. 2020

Brno, 29. 9. 2020

Interní protikorupční program ÚKZÚZ

Úvod

Dne 2. října 2013 schválila vláda ČR svým usnesením č. 752 Rámcový rezortní interní protikorupční program (dále jen „RRIPP“), osnovu vycházející z úkolu 6.2.1 Resortní interní protikorupční programy (dále jen „RIPP“) dokumentu Od korupce k integritě - Strategie vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014 (dále jen „Strategie“), schválený vládou ČR usnesením č. 39 ze dne 16. 1. 2013. RRIPP byl dále aktualizován na základě usnesení vlády ČR č. 1077 ze dne 21. prosince 2015, č. 853 ze dne 29. listopadu 2017 a usnesením vlády ze dne 20. listopadu 2018 č. 769.

Cílem zmíněného úkolu je unifikace stávajících protikorupčních programů ústředních správních úřadů a ostatních úřadů podřízených jednotlivým rezortům, která zajistí standardizovanou podobu boje s korupcí – vytvoření systému dokumentů, procesů, rolí a časových rozvrhů, který zajišťuje, spravuje a rozvíjí celkové protikorupční klima ve státní správě.

Tento interní protikorupční program (dále jen „IPP“) Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (dále jen „ÚKZÚZ“ nebo „Ústav“) vychází z Resortního interního protikorupčního programu Ministerstva zemědělství (dále jen „MZe“), ke kterému se tímto způsobem připojuje.

IPP ÚKZÚZ vychází z obligatorního obsahu RIPP – určuje pět základních částí, jež jsou dále rozpracovány do dílčích oblastí.

Jedná se o:

1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu,
2. Transparentnost,
3. Řízení korupčních rizik,
4. Postupy při podezření na korupci,
5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu.

Aktualizace IPP ÚKZÚZ nabývá platnosti dnem podpisu ředitele ÚKZÚZ.

K pojmu korupce

Pojem korupce vychází z latinského slovesa corrumpere, které znamená kazit, nalomit, oslabit, znetvořit či podplatit. Korupce je obecně chápána jako zneužívání pravomoci osobami ve veřejných funkcích, které směřuje k získání nepatřičných výhod za účelem soukromého obohacení. Nejčastěji se projevuje úplatkářstvím. V širším slova smyslu pojem korupce ve veřejné správě zahrnuje veškeré chování funkcionářů a zaměstnanců, které se odchyluje od formálně stanovených a kodifikovaných povinností za účelem dosažení soukromého finančního či statusového zisku prostřednictvím pravomocí, které jim byly svěřeny. Míra korupce je dána formou státní správy a nastavením ekonomického, politického a morálního prostředí.

Korupce je nebezpečný společenský jev, který postihuje řadu oblastí výkonu veřejné správy a způsobuje společnosti nemalé ekonomické i morální škody. V Preambuli Trestněprávní úmluvy o korupci je zdůrazněno, že korupce ohrožuje zákonnost, demokracii a lidská práva, podrývá dobrý způsob vlády, zásady solidnosti a sociální spravedlnosti, zkrsluje konkurenceschopnost, brzdí ekonomický rozvoj a ohrožuje stabilitu demokratických institucí a morální základy společnosti. Tuto úmluvu ratifikovala Česká republika jako členský stát Rady Evropy.

Postih korupčního jednání upravuje v právním řádu České republiky především zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Zákon sice pojem „korupce“ přímo nepoužívá, nicméně toto negativní jednání je postihováno trestnými činy v části druhé hlavy X dílu 3 trestního zákoníku, a to v ustanoveních § 331 – Přijetí úplatku, § 332 – Podplacení a § 333 – Nepřímé úplatkářství. Kromě úplatkářství je v trestním zákoníku zakotveno několik dalších skutkových podstat trestných činů, které definují korupční jednání. K trestným činům, které mají ve svých skutkových podstatách znaky korupčního chování, lze řadit trestné činy podle ustanovení § 226 - Pletichy v insolvenčním řízení, § 248 - Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, § 255 – Zneužití informace v obchodním styku, § 256 – Zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě, § 257 – Pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži či § 258 – Pletichy při veřejné dražbě. S korupcí mnohdy úzce souvisí i vybrané trestné činy úředních osob podle části druhé hlavy X dílu 2 trestního zákoníku, a to dle ustanovení § 329 – Zneužití pravomoci úřední osoby a § 330 – Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti.

Krizová nebo riziková místa možného vzniku korupce

Ke korupci může docházet zejména u útvarů, které mají rozhodovací pravomoci a mohou ovlivnit, odprodeje majetku státu, zadávání a rozhodování o veřejných zakázkách, veřejných soutěžích, obsazování služebních a pracovních míst. Riziko vzniku korupce může být u osob, které disponují důležitými informacemi, jejichž funkční postavení v rámci organizace umožňuje ovlivnit rozhodovací procesy, ať už v přímé linii nadřízenosti a podřízenosti, nebo po linii výše postavení v rámci hierarchie funkcí a s tím spojených kontaktů.

Opatření ke snížení rizika

Protikorupční opatření jsou navržena na základě vyhodnocení organizačních změn, postupů a zkušeností v rezortem vykonávaných činnostech a s přihlédnutím k prioritám stanoveným vládou v úvodu zmíněných usnesení. Primární odpovědnost za prevenci korupce nesou zejména představení a vedoucí zaměstnanci Ústavu. Tento proces zahrnuje přijetí příslušné legislativy a na ni navazující tvorbu vnitřních předpisů.

1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu

Cíl: Snižovat motivaci zaměstnanců ke korupci a zvyšovat pravděpodobnost jejího odhalení.

Prostředí, v němž je odmítáno korupční jednání a je zdůrazňována ochrana majetku státu, je jedním ze základních pilířů interního protikorupčního programu. Hlavními nástroji pro budování takového prostředí jsou osvěta, posilování morální integrity zaměstnanců, aktivní propagace etických zásad, kontrola dodržování etických zásad a nastavení důvěryhodného mechanismu pro oznámení podezření na korupční jednání.

1.1. Propagace protikorupčního postoje představenými a vedoucími zaměstnanci

Rozšíření základních povinností každého vedoucího o prosazování protikorupčního postoje.

Protikorupčním postojem se vedle vlastní bezúhonnosti rozumí zejména dodržování právních, služební a interních předpisů, zdůrazňování významu ochrany majetku státu, zdůrazňování důležitosti existence a dodržování etických zásad při výkonu služby či práce, propagace jednání odmítajícího korupci a důraz na prošetřování podezření a na vyvození adekvátních kázeňských, disciplinárních a jiných opatření v případě prokázání prošetřovaných skutečností.

Boj s korupcí má výslovnou podporu vedení ÚKZÚZ vyjádřenou úsilím o posílení etického chování, otevřeným vyjadřováním názorů zaměstnanců Ústavu a upozorňování na neetické chování. Vedení Ústavu si je vědomo následků, které může neřešená hrozba korupce způsobit. V této souvislosti při plnění úkolů rezortu MZe klade vedení ÚKZÚZ mimořádný důraz na ochranu majetku státu, dodržování nejvyšších etických standardů, právních a vnitřních předpisů a podporu oznamování podezření na korupční jednání, která jsou činěna v dobré víře.

Vedení ÚKZÚZ netoleruje korupční jednání, uvnitř ani navenek organizace, a použije veškeré dostupné právní prostředky vůči osobám, které se tohoto jednání dopustí nebo se o ně pokusí. Stejně tak nebudou tolerována odvetná opatření vůči oznamovatelům korupčního jednání.

Jako jednu z forem propagace protikorupčního postoje lze doporučit aktivní vystupování vedoucích zaměstnanců na školicích akcích zaměřených na protikorupční problematiku. Zaměstnanci se tak osobně setkávají s protikorupčním vystupováním svých nadřízených, případně jsou seznamováni s konkrétními příklady z praxe své organizace včetně jejich řešení a důsledků.

Úkoly:

➤ Úkol č. 1.1.1

Aktivně prosazovat protikorupční postoj na pracovišti.

Zodpovídá: vedení Ústavu, všichni představení a vedoucí zaměstnanci

Termín: průběžně, trvale.

➤ Úkol č. 1.1.2

Na poradách se svými podřízenými zaměstnanci zhodnocovat korupční situaci na pracovišti. Podřízené zaměstnance seznamovat s korupčními případy, které se za uplynulé období na pracovišti staly, sdílet způsob jejich řešení a důsledky.

Zodpovídá: všichni představení a vedoucí zaměstnanci

Termín: průběžně, trvale.

➤ Úkol č. 1.1.3

Klást důraz na prošetřování podezření na korupci a na vyvození adekvátních disciplinárních a jiných opatření v případě prokázání prošetřovaných skutečností (= preventivní opatření).

Zodpovídá: všichni představení a vedoucí zaměstnanci

Termín: průběžně, trvale.

1.2. Etický kodex (Pravidla etiky)

Propagace čestného a etického jednání a definování žádoucího, resp. nežádoucího chování.

Etický kodex stanovuje chování a povinnosti zaměstnanců, které nevyplývají ze zákona či ze služebních nebo vnitřních předpisů, může i detailněji rozvádět problematické oblasti jako jsou např. dary, střet zájmů apod. Jeho implementace spočívá v aktivní propagaci a vyhodnocování jeho účinnosti. Pouhá existence etického kodexu není dostačující, je třeba zajistit dostupnost etického kodexu všem zaměstnancům, pravidelné vysvětlování jejich obsahu a zároveň nastavení kontrolních mechanismů ověřujících jejich dodržování. Porušení etického kodexu představuje porušení povinností vyplývajících ze služebních nebo vnitřních předpisů služebního úřadu.

Pravidla etiky státních zaměstnanců jsou stanovena služebním předpisem náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 13/2015, kterým se stanoví pravidla etiky státních zaměstnanců. Zaměstnanci jsou s ním seznámeni v rámci vstupního školení pracovníkem Oddělení personálního a mzdového nebo vedoucím příslušného organizačního útvaru. Tento služební předpis je zveřejněn na intranetových stránkách ústavu a všichni zaměstnanci jsou povinni ho dodržovat, což stvrzují formou prokazatelného seznámení se s ním. Všichni představení a vedoucí zaměstnanci mají za úkol propagovat jeho obsah podřízeným zaměstnancům a aktivně prosazovat a kontrolovat jeho dodržování.

Úkoly:

➤ Úkol č. 1.2.1

Propagovat obsah Etického kodexu (Pravidel etiky) podřízeným zaměstnancům a aktivně prosazovat a kontrolovat jeho dodržování.

Zodpovídá: všichni představení a vedoucí zaměstnanci

Termín: průběžně, trvale.

➤ Úkol č. 1.2.2

V případě zjištěného pochybení postupovat dle platného Etického kodexu (Pravidel etiky)

Zodpovídá: všichni zaměstnanci

Termín: průběžně, trvale.

1.3. Vzdělávání v oblasti boje s korupcí

Pravidelná školení zaměstnanců na všech referentských (řadových) i vedoucích úrovních.

Vzdělávání zaměstnanců v protikorupční problematice se zaměřuje na význam ochrany majetku státu, na vysvětlování obsahu etického kodexu, na zvyšování schopnosti rozpoznat korupci, na zvyšování povědomí o ochraně zaměstnanců, kteří oznámili podezření na korupci, na postupy služebního úřadu/organizace v případě potvrzení korupčního jednání.

Všichni zaměstnanci ÚKZÚZ (s výjimkou manuálních profesí) absolvovali v roce 2013 v rámci základního vstupního školení, jež je součástí programu adaptace, kurz protikorupčního školení organizovaný ze strany MZe. Základní tezí školené tematiky je důraz na nezbytnost etického konání každého zaměstnance individuálně, uvědomění si specifík práce ve veřejné správě a zcela zásadní morální postoj vůči situacím, se kterými mohou být v rámci svých kompetencí konfrontováni.

Každý nový zaměstnanec při nástupu do služebního nebo pracovního poměru u ÚKZÚZ absolvuje protikorupčně školení, které organizuje MZe ve spolupráci s Ústavem zemědělské ekonomiky a informací. Následně je nutné toto protikorupční školení opakovat minimálně jednou za pět let.

Posilovat účinnost a snižovat riziko formálnosti protikorupčního vzdělávání lze mj. tím, že vzdělávací akce jsou organizovány pro pracovní týmy dané organizačním uspořádáním služebního úřadu či organizace (školicích akcí se účastní celý organizační útvar včetně vedoucích apod.) a téma kurzu nebo semináře je zpracováno tak, aby odráželo činnost a zaměření posluchačů, s případným uváděním zobecněných případů korupčního jednání. Po vstupním vzdělávání je vhodné školit dále buď e-learningem či jiným pravidelným proškolením.

Úkoly:

➤ Úkol č. 1.3.1

Pořádat protikorupční školení.

Zodpovídá: vedoucí Oddělení personálního a mzdového

Termín: minimálně 1 x za 2 roky formou e-learningu.

1.4. Systém pro oznámení podezření na korupci

Systém umožňující anonymní či neanonymní oznámení podezření na korupci zaměstnanci či třetími stranami (např. příjemci dotací, zaměstnanci rezortních organizací).

Na základě nařízení vlády č. 145/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu (dále též „nařízení“) byli na ÚKZÚZ určeni dva prošetřovatelé, kteří přijímají a prošetřují podání dle nařízení a v nich obsažené podezření.

Pro podání oznámení o podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebních úřadech v listinné podobě byla dle nařízení na ÚKZÚZ zřízena uzamykatelná schránka u vchodu do areálu v sídle ÚKZÚZ na adrese Hroznová 2, 656 06, Brno, která splňuje podmínky minimalizace možnosti odhalení totožnosti oznamovatele.

ÚKZÚZ

Hroznová 2

656 06 BRNO

Telefon: +420 543 548 271

Fax: +420 543 211 148

E-mail: ukzuz@ukzuz.cz

IČ: 00020338

DIČ: CZ00020338

www.ukzuz.cz

ID DS: ugbaiq7

Pro podání oznámení o podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebních úřadech v elektronické podobě byla zřízena adresa elektronické pošty prosetrovatel@ukzuz.cz.

Oznamovatel podání o podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebních úřadech má právo na utajení totožnosti, pokud o to v oznámení požádá. Prošetřovatel postupuje při prošetření tak, aby nedošlo k prozrazení totožnosti takového oznamovatele.

Podezření na případné korupční jednání zaměstnanců ÚKZÚZ je možno oznamovat na telefonní protikorupční linku: **543 548 548**.

nebo elektronicky na adresu: **korupce@ukzuz.cz**

Podezření na korupční jednání je možno oznamovat také písemně i osobně na Odbor auditu a řízení kvality ÚKZÚZ.

Oznámení by mělo obsahovat následující informace:

- identifikace osob podezřelých ze spáchání nepřipustného jednání a všech zúčastněných osob, případně osob profitujících z nepřipustného jednání,
- podrobný a souvislý popis nepřipustného jednání včetně časového sledu,
- konkrétní důkazy o nepřipustném jednání nebo jiné konkrétní poznatky podporující podezření ze spáchání nepřipustného jednání.

Pro anonymní hlášení podezření na podvod či jinou závažnou nesrovnalost, která může mít negativní dopad na finanční prostředky EU, ať se již jedná o příjmy, výdaje či aktiva ve vlastnictví orgánů EU nebo podezření na závažné porušení povinností ze strany zaměstnanců orgánů a institucí EU lze využít webového formuláře umístěného na internetových stránkách Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF):

http://ec.europa.eu/anti_fraud/investigations/report-fraud/index_cs.htm

nebo následující poštovní adresu:

OLAF - Evropský úřad pro boj proti podvodům

Evropská komise

Rue Joseph II,

301000 Bruxelles/Brussel

Belgie

Úkoly:

- Úkol č. 1.4.1

Propagovat systém podřízeným zaměstnancům.

Zodpovídá: všichni představení a vedoucí zaměstnanci.

Termín: průběžně, trvale.

1.4. Ochrana oznamovatelů

Nastavení postupů a pravidel, které zajistí podporu a ochranu osobám upozorňujícím na možné korupční jednání.

Vedení ÚKZÚZ jasně deklaruje ochranu oznamovatelů. Jakékoliv oznámení učiněné dle předchozího bodu nebude postihováno, a to ani nepřímo. Principem ochrany oznamovatelů je nastavení postupů a pravidel, které zajišťují podporu a ochranu osobám, jež v dobré víře upozorňují na možné korupční jednání či jiné protiprávní nebo neetické jednání. Součástí ochrany oznamovatelů je systém nestranného posuzování jakéhokoli jednání vůči zaměstnanci, které lze považovat za hrozbu, diskriminaci nebo represii za to, že podal oznámení o podezření na uskutečnění výše zmíněného jednání. Stejně jsou chráněni zaměstnanci, u kterých se v rámci posouzení neprokáže pochybení.

Úkoly:

- Úkol č. 1.5.1

Propagovat a zajišťovat ochranu oznamovatelů.

Zodpovídá: všichni představení a vedoucí zaměstnanci.

Termín: průběžně, trvale.

2. Transparentnost

Cíl: Odrazovat od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti odhalení.

Transparentnost posiluje veřejnou kontrolu nad hospodařením státu a zároveň zvyšuje pravděpodobnost odhalení korupce, a tím odrazuje od korupčního jednání. Zveřejňování informací je prováděno v souladu s právními předpisy. Informace mají být zveřejňovány centrálně a ve formátu, který umožňuje jejich jednoduché zpracování. Konkrétním cílem této oblasti je též odrazovat od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti jejího odhalení.

IPP požadavek na transparentnost dále rozvíjí směrem k aktivnímu zpřístupňování informací o veřejných prostředcích a o struktuře a kompetencích při rozhodování organizace. Požadavek na otevřenost a transparentnost ÚKZÚZ je naplněn úpravou existujících webových stránek ÚKZÚZ, kdy jsou veškerá související data o protikorupčních aktivitách umístěna na jednom místě.

V rámci organizační struktury ÚKZÚZ, která je zveřejněna na jeho webových stránkách, jsou u každé součásti uvedeny informace ke svěřené působnosti a k vykonávaným činnostem.

2.1. Zveřejňování informací o veřejných prostředcích

Transparentní postupy a zpřístupňování informací o nakládání s veřejnými prostředky zaměstnancům a další veřejnosti, zveřejňování informací centrálně a ve formátu, který umožňuje jejich jednoduché zpracování.

Zveřejňování informací je prováděno v souladu s platnou legislativou, v rozsahu daném vnitřním předpisem organizace a v tomto vymezení zahrnuje

- informace o uskutečněných veřejných zakázkách, včetně veřejných zakázek malého rozsahu,
- o nakládání s nepotřebným majetkem státu.

Interní protikorupční program je trvale zpřístupněn všem zaměstnancům i veřejnosti na webových stránkách ÚKZÚZ, v rámci části věnované protikorupční agendě.

K datu 15. února a 15. srpna za předchozí pololetí se zveřejňuje, resp. aktualizuje seznam:

- poradních orgánů a pracovních týmů zřízených ministry, vedoucími ostatních ústředních správních úřadů a úřadů s celostátní působností a vedoucími ostatních organizačních složek státu, a jejich náměstky či místopředsedy, a to včetně personálního obsazení těchto orgánů, statutu a jednacího řádu,
- poradců, konzultantů, analytiků (fyzických osob) ministrů, vedoucích ostatních ústředních správních úřadů a úřadů s celostátní působností a vedoucích ostatních organizačních složek státu, a jejich náměstků či místopředsedů, pokud jsou tato místa placena z veřejných prostředků, a to za předpokladu, že nevykonávají standardní činnost úřadu stanovenou kompetenčním zákonem a jinými právními předpisy,
- poradenských a ostatních externích společností působících na základě mandátní či jiné smlouvy,
- advokátů a advokátních kanceláří, které mají uzavřené smlouvy o poskytování právních služeb,

(dále jen „poradci“).

V seznamu poradců se zveřejňují:

- jména a příjmení poradců, nebo název právnické osoby,
- sjednaná či smluvní odměna za činnost fyzických osob se zveřejňuje pouze se souhlasem daného poradce,
- sjednaná či smluvní odměna za výše uvedené činnosti jednotlivých právnických osob,
- celková částka vyplacená poradcům, není-li pouze jeden poradce fyzická osoba.

Údaje uvedené v seznamu jsou zveřejňovány v souladu s právním řádem České republiky, a právními předpisy Evropské unie. Zejména je nutný soulad s právními předpisy o ochraně osobních údajů, např. s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), tzv. „GDPR“.

Od 1. července 2016 jsou v Registru smluv (<https://smlouvy.gov.cz/>) uveřejňovány smlouvy podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

V souladu s bodem 2.2.4. Strategie vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014 zveřejňuje ÚKZÚZ seznamy poradců a poradních orgánů na svých internetových stránkách. ÚKZÚZ seznam zveřejňuje v části věnované protikorupční strategii.

Úkoly:

➤ Úkol č. 2.1.1

Aktualizovat informace o veřejných prostředcích.

Zodpovídá: všichni představení a vedoucí zaměstnanci.

Termín: průběžně, trvale.

2.2. Zveřejňování informací o systému rozhodování

Transparentní aktivní zpřístupňování informací o struktuře a kompetencích při rozhodování organizace zaměstnancům a další veřejnosti.

V rámci transparentního zpřístupňování informací o struktuře a kompetencích při rozhodování ÚKZÚZ zveřejňuje

- informace o struktuře služebního úřadu (organizační schéma), vyjadřující vztahy podřízenosti a nadřízenosti,
- telefonické a emailové kontakty na všechny zaměstnance, řadové i vedoucí, s vyznačením jejich funkce a služebního postavení,
- profesní životopisy představených od úrovně ředitelů odboru, kteří uspěli ve výběrových řízeních ukončených po 1. lednu 2016.

Úkoly:

➤ Úkol č. 2.2.1

Aktualizovat informace o systému rozhodování.

Zodpovídá: všichni představení a vedoucí zaměstnanci.

Termín: průběžně, trvale.

3. Řízení korupčních rizik

Cíl: Nastavit účinné kontrolní mechanismy a zajistit efektivní odhalování korupčního jednání.

Konkrétním cílem v této oblasti je nastavit účinné kontrolní mechanismy a zajistit efektivní odhalování korupčního jednání. Aktivní řízení korupčních rizik napomáhá identifikovat oblasti se zvýšeným korupčním potenciálem a prověřovat a posilovat existenci a funkčnost kontrolních a řídicích mechanismů v těchto oblastech. Jedná se o ty oblasti rozhodovacího procesu, kde při nedostatečně kvalitně nastaveném kontrolním a řídicím systému může docházet k nežádoucímu ovlivňování výsledku rozhodnutí. Správně nastavené kontrolní a řídicí mechanismy cíleně brání a snižují rizika negativních jevů.

Řízení korupčních rizik představuje tři hlavní činnosti: Hodnocení korupčních rizik, monitoring kontrolních a řídicích mechanismů a prošetřování rizikových oblastí.

3.1 Hodnocení korupčních rizik

Hodnocení korupčních rizik, prováděné pravidelně alespoň jedenkrát ročně.

Hodnocení korupčních rizik obsahuje:

- identifikaci a hodnocení korupčních rizik ve všech činnostech ÚKZÚZ,
- vytvoření katalogu korupčních rizik,
- přijetí opatření ke snížení pravděpodobnosti či dopadu korupčních rizik,
- sledování rizikových oblastí.

Katalog korupčních rizik ÚKZÚZ obsahuje následující oblasti:

1. Správní řízení
 - 1.1. Výkon státní správy prvního stupně (např. registrační řízení, řízení z moci úřední - sankční, mimořádná rostlinolékařská opatření)
 - 1.2. Výkon orgánu státní správy při rozhodování o mimořádných opravných prostředcích
2. Dozorová činnost podle zákonů spadajících do věcné působnosti ÚKZÚZ
3. Veřejné zakázky
4. Vydávání závazných stanovisek
5. Rozhodování o přijetí zaměstnance a jeho odměně.

Analýza rizik má v podmínkách ÚKZÚZ 3 fáze:

- a) individuální hodnocení rizik,
- b) týmové hodnocení rizik,
- c) zpracování výstupů.

1. fáze – Postup k individuálnímu hodnocení rizik

1. Při prvotní analýze rizik provedou vedoucí oddělení podle svých odborných znalostí a zkušeností identifikaci rizik. Jednotlivá rizika identifikují na základě rozboru jím řízeného pracovního prostředí a činností. Zdrojem informací k identifikaci rizik je aktuální znění organizačního řádu ÚKZÚZ, nastavené pracovní postupy a jejich efektivnost, kompetence jednotlivých zaměstnanců, finanční a majetkové procesy či posouzení změn organizačního nebo technického charakteru a dále zjištění interního auditu a externích kontrol.

K zaznamenání údajů o identifikovaných rizicích je určen formulář „Identifikace/aktualizace rizik“:

Název rizika	Typ rizika	Stručný popis rizika s uvedením možného nežádoucího dopadu	Pravdě – podobnost výskytu rizika	Dopad rizika	Významnost rizika	Opatření k vyloučení nebo minimalizaci rizika

Tento formulář bude vedoucími oddělení vyplněn následujícím způsobem:

- a) V sloupci „Název rizika“ se uvede výstižný název rizika.
- b) V sloupci „Typ rizika“ se zaznamená typ rizika (jako pomůcka k určení typu rizika lze využít Přílohu č. 4 Směrnice o řízení rizik na MZe).
- c) V sloupci „Stručný popis rizika s uvedením možného nežádoucího dopadu“ se riziko stručně popíše s uvedením jeho případného nežádoucího dopadu vzhledem k budoucímu období. Pokud je možné vyčíslit případnou finanční ztrátu, bude poznamenána i její výše.
- d) V sloupci „Pravděpodobnost výskytu rizika (P)“ se uvede hodnota ve stupnici od 1 do 5, která vyjadřuje posouzení pravděpodobnosti výskytu rizika. Jednotlivé hodnoty stupnice jsou definovány tak, že stupeň č. 1 představuje pravděpodobnost výskytu rizika Téměř nemožnou, stupeň 2 Výjimečně možnou, stupeň 3 Možnou, stupeň 4 Pravděpodobnou a stupeň 5 Téměř jistou.
- e) V sloupci „Dopad rizika (M)“ se zaznamená hodnota ve stupnici od 1 do 5, která vyjadřuje posouzení míry závažnosti dopadu rizika vzhledem k případným nežádoucím dopadům na plnění úkolů a cílů dotčeného útvaru i celého ÚKZÚZ. Jednotlivé hodnoty stupnice jsou definovány tak, že:

Stupeň č. 1 představuje pravděpodobnost dopadu rizika Téměř neznatelnou, která znatelně neovlivňuje chod ÚKZÚZ a kterou řeší zaměstnanci v rámci svých pracovních a služebních povinností.

Stupeň 2 představuje pravděpodobnost dopadu rizika Nevýznamnou, kterou je třeba řešit na úrovni vedoucích oddělení v rámci každodenních řídicích povinností.

Stupeň 3 představuje pravděpodobnost dopadu rizika Významnou, která znatelně ovlivňuje plnění úkolů a cílů ÚKZÚZ a kterou je třeba řešit na úrovni ředitelů odborů.

Stupeň 4 představuje pravděpodobnost dopadu rizika Velmi významnou, která významně ovlivňuje plnění úkolů a cílů ÚKZÚZ a kterou je třeba řešit na úrovni ředitelů přímo řízených odborů a ředitelů sekcí.

Stupeň 5 představuje pravděpodobnost dopadu rizika Nepříjemnou, která představuje pro chod a dobré jméno ÚKZÚZ nepřijatelný až katastrofický dopad a kterou je nutno řešit vedením ÚKZÚZ.

- f) V sloupci „Významnost rizika“ bude uveden výsledek výpočtu významnosti rizika (R), který je součinem hodnot pravděpodobnosti výskytu (P) a míry závažnosti dopadu rizika (M).

$$R = P * M$$

- g) V sloupci „Opatření k vyloučení nebo minimalizaci rizika“ bude napsán návrh opatření nebo přijatá opatření, kterými lze riziko vyloučit nebo jeho výskyt minimalizovat, např. změna organizace způsobu práce, jiný způsob sledování termínů a lhůt, zavedení častějších kontrol nebo vzájemných křížových kontrol, potřeba vypracování interního předpisu nebo metodického postupu, seznámení nebo upozornění zaměstnance na určitou povinnost nebo proškolení v určité oblasti.

2. Při opakované analýze rizik provedou vedoucí oddělení a ředitelé odborů aktualizaci rizik ve své působnosti za využití formuláře „Identifikace/aktualizace rizik“. Do něj zaznamenají údaje o nově identifikovaných rizicích, u rizik dříve identifikovaných provedou jejich aktuální posouzení a změny v tomto formuláři zaznamenají.
3. Zpracovaný formulář projedná vedoucí oddělení s ředitelem odboru či ředitelem sekce u přímo řízených oddělení, který jej schvaluje. Schválený formulář je zasílán řediteli Odboru auditu a řízení kvality v elektronické i analogové podobě k přípravě týmového hodnocení rizik.
4. Ředitel Odboru auditu a řízení kvality zpracuje veškerá identifikovaná rizika za jednotlivé útvary ÚKZÚZ a za účelem týmového hodnocení a testování rizik připraví dokumentaci k hodnocení rizik střední a vysoké úrovně nebo k jejich expertnímu posouzení.

2. fáze – Postup k týmovému hodnocení a testování rizik

1. Cílem týmového hodnocení rizik je objektivně posoudit významnost jednotlivých identifikovaných rizik, zvolit strategii řízení rizika a účinné opatření k vyloučení nebo minimalizaci rizika. Ke splnění tohoto cíle stanovuje ředitel Odboru auditu a řízení kvality váhu rizikových faktorů vzhledem k možným nežádoucím dopadům rizik.
2. Týmové hodnocení a testování rizik se realizuje pouze při prvotní analýze rizik nebo po identifikaci nového rizika, které v individuálním hodnocení dosáhlo vysoké úrovně významnosti. Při provádění dalších analýz rizik je týmové hodnocení nahrazeno expertním posouzením rizik ředitelem Odboru auditu a řízení kvality za současného využití konzultačních služeb interního auditu.
3. Ředitel Odboru auditu a řízení kvality vyzve členy hodnotícího týmu (dále jen „hodnotitelé“) k provedení týmového hodnocení a testování rizik. Hodnotiteli jsou vždy ředitel Odboru auditu a řízení kvality a příslušní vedoucí zaměstnanci, v jejichž působnosti se hodnocená rizika vyskytují. Interní auditoři poskytují při týmovém hodnocení rizik konzultační služby.

Vlastní týmové hodnocení a testování rizik probíhá formou moderované diskuze následovně:

- Ředitel Odboru auditu a řízení kvality seznámí ostatní hodnotitele s průběhem týmového hodnocení.
 - Každé hodnocené riziko je nejprve prezentováno vlastníkem rizika (vedoucím oddělení nebo ředitelem odboru) ostatním hodnotitelům. Tzn., že riziko musí být popsáno z hlediska jeho možných příčin a případných nežádoucích dopadů.
 - Následně je každé riziko diskutováno v kontextu jeho příčin, nežádoucích dopadů, účinnosti přijatých opatření, návrhů nových opatření k jeho vyloučení nebo minimalizaci a nejvhodnější strategii jeho řízení.
 - Každé riziko je posuzováno a bodově ohodnoceno všemi hodnotiteli, a to s využitím stupnice s hodnotami od 1 do 5 s ohledem na váhu rizikových faktorů vzhledem k nežádoucím dopadům.
 - Diskuze o optimálním způsobu řízení každého rizika (volba strategie řízení rizika - vyhnutí se riziku, redukce rizika nebo jeho akceptace; formulace účinného opatření k vyloučení nebo minimalizaci rizika).
4. Ředitel Odboru auditu a řízení kvality zpracuje výsledky týmového hodnocení a testování rizik a provede konečný výpočet významnosti každého hodnoceného rizika následujícím způsobem:
 - U každého rizika je vypočítána míra závažnosti dopadu rizika za každého hodnotitele, a to jako součet součinů bodového hodnocení a váhy rizikového faktoru
 - Aritmetickým průměrem z výsledků hodnocení jednotlivých hodnotitelů je vypočítána míra závažnosti dopadu rizika

- Je proveden výpočet významnosti rizika (R) jako součin pravděpodobnosti výskytu rizika (P) a míry závažnosti dopadu rizika (M) podle vzorce

$$R = P * M$$

5. Na základě výsledků týmového hodnocení nebo po expertním posouzení rizik zpracuje ředitel Odboru auditu a řízení kvality seznam klíčových, významných a méně významných rizik za příslušný útvar. Zařazení rizika do jedné z těchto kategorií je určeno na základě počtu získaných bodů při týmovém hodnocení významnosti rizika nebo po expertním posouzení rizika ředitelem Odboru auditu a řízení kvality. Rozhraní mezi uvedenými třemi kategoriemi je stanoveno z intervalu bodového rozpětí mezi minimálním a maximálním počtem bodů rozděleném na třetiny.
6. Závěrem ředitel Odboru auditu a řízení kvality zajistí komunikaci výsledků analýzy rizik vedení ÚKZÚZ za účelem předání informací o výskytu a významnosti rizik v jimi řízených činnostech a k případnému přijetí potřebných rozhodnutí a postupů.

3. fáze – zpracování výstupů

1. Na základě výsledků analýzy rizik aktualizuje ředitel Odboru auditu a řízení kvality Katalog korupčních rizik ÚKZÚZ.
2. Katalog korupčních rizik ÚKZÚZ je poskytován řediteli ústavu jako vedoucímu služebního úřadu a využíván ředitelem Odboru auditu a řízení kvality pro tvorbu plánů činnosti interního auditu.

Úkoly:

- Úkol č. 3.1.1

Průběžně aktualizovat Katalog korupčních rizik ÚKZÚZ.

Zodpovídá: ředitel Odboru auditu a řízení kvality.

Spolupráce: Kancelář ústavu.

Termín: průběžně, trvale.

3.2 Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci

Pravidelné testování mechanismů používaných k identifikaci a odhalování korupčních rizik.

Pravidelné testování kontrolních a řídicích mechanismů v oblastech významného korupčního rizika je důležité proto, aby se zjistilo, jak jsou tyto mechanismy účinné pro identifikaci a odhalování korupčního jednání.

Úkoly:

- Úkol č. 3.2.1

Testovat kontrolní a řídicí mechanismy z hlediska toho, jak jsou účinné pro identifikaci a odhalování korupčního jednání a v případě potřeby navrhnout posílení těchto mechanismů.

Zodpovídá: Odbor auditu a řízení kvality.

Spolupráce: všichni představení a vedoucí zaměstnanci

Termín: vždy ke konci kalendářního roku.

3.3 Prošetřování rizikových oblastí

Pravidelné prošetřování oblastí, v nichž je riziko korupce hodnoceno jako významné.

Pravidelné prošetřování oblastí, v nichž je riziko korupce hodnoceno jako KKR (klíčové korupční riziko), se provádí s cílem identifikovat a vyhodnotit skutečnosti nasvědčující výskytu korupčního jednání. Výsledek prošetřování by měl odrážet hodnocení zaměstnanci, kteří plní úkoly v příslušných rizikových oblastech a zaměstnanci – odborníky v kontrole či auditu.

Úkoly:

➤ Úkol č. 3.3.1

Pravidelně prošetřovat oblasti, v nichž je riziko korupce hodnoceno jako KKR.

Zodpovídá: všichni představení a vedoucí zaměstnanci.

Spolupráce: ředitel Odboru auditu a řízení kvality

Termín: průběžně, trvale.

4. Postupy při podezření na korupci

Cíl: *Minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránit opakování obdobného korupčního scénáře.*

Bezodkladná reakce na podezření na korupční jednání zvyšuje pravděpodobnost jeho úspěšného prověření. Důkladná analýza příčin vzniku korupčního jednání je pak zásadní pro posílení preventivních mechanismů, které sníží riziko opakovaného výskytu korupce.

4.1 Postupy při prošetřování podezření na korupci

Nastavení postupů vedoucích k bezodkladnému internímu prošetřování podezření na korupci a k minimalizaci vzniklé škody.

Prošetřování, které má za cíl shromáždit fakta k posouzení podezření z porušení zákona a případně stanovit další kroky, ukážou-li se tato podezření důvodnými, je aktuálně upraveno nastavením procesu pro vnitřní kontrolu a vyřizování petic a stížností a dále nařízením vlády č. 145/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu.

Úkoly:

➤ Úkol č. 4.1.1

Dodržovat stanovené postupy při prošetřování podezření na korupci.

Zodpovídá: všichni představení a vedoucí zaměstnanci a prošetřovatelé.

Termín: průběžně, trvale.

4.2 Následná opatření

Implementace opatření, která omezí opakování korupčního jednání či zajistí jeho včasné odhalení v budoucnu.

Na základě prokázaného korupčního jednání jsou k jeho eliminaci přijímána opatření zaměřená zejména na oblast úpravy vnitřních předpisů, vyvození disciplinárních sankcí a řešení vzniklých škod. Je také stanovena osobní a funkční odpovědnost zaměstnanců, včetně vyvození osobních postihů.

Úkoly:

➤ Úkol č. 4.2.1

Stanovit vhodná následná opatření při podezření na korupci.

Zodpovídá: všichni představení a vedoucí zaměstnanci.

Termín: průběžně, trvale.

➤ Úkol č. 4.2.2

Minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránit výskytu dalšího obdobného jednání.

Zodpovídá: všichni představení a vedoucí zaměstnanci.

Termín: průběžně, trvale.

5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu

Cíl: Zdokonalovat interní protikorupční program.

Vyhodnocení účinnosti RIPP ve dvouletých cyklech (v sudých letech) umožňuje pravidelnou a podrobnou analýzu protikorupčních opatření a jejich vylepšení.

5.1 Shromáždění údajů a vyhodnocení interního protikorupčního programu jednotlivými organizačními celky

Shromáždění údajů a pravidelné roční hodnocení interního protikorupčního programu.

Vyhodnocení účinnosti IPP je zaměřeno na plnění všech jeho částí (jak kvalitativně, tak kvantitativně), na účinnost tohoto plnění a na implementaci nápravných opatření.

Shromáždění údajů na úrovni samostatných útvarů je prováděno k 31. prosinci. Termín, ke kterému bude prováděno každoroční pravidelné vyhodnocení interního protikorupčního programu sekcemi a přímo řízenými odbory ÚKZÚZ je taktéž stanoven k 31. prosinci.

Úkoly:

➤ Úkol č. 5.1.1

Pravidelně k 31. prosinci, na úrovni sekcí a přímo řízených odborů ÚKZÚZ provádět vyhodnocování plnění povinností vyplývajících z IPP ÚKZÚZ a implementaci opatření k nápravě v rámci svého útvaru z hlediska účinnosti a plnění jednotlivých částí.

Zodpovídá: ředitelé sekcí a přímo řízených odborů.

Termín: vždy k 31. 12.

➤ Úkol č. 5.1.2

Provést vyhodnocení plnění povinností vyplývajících z IPP ÚKZÚZ a zaslat jej Odboru auditu a řízení kvality ÚKZÚZ.

Zodpovídá: ředitelé sekcí a přímo řízených odborů.

Termín: vždy do 31. 1.

5.2 Zprávy o interním protikorupčním programu.

Každoroční agregace informací z vyhodnocení zaslaných jednotlivými organizačními útvary a následné zpracování zprávy o plnění interního protikorupčního programu a přijatých nápravných opatřeních.

Obsahem zprávy je stav implementace protikorupčních nástrojů a plán jejich nápravných opatření, systém a rozsah školení, katalog korupčních rizik, počet identifikovaných podezření na korupci a výsledky jejich prověření, výsledek hodnocení účinnosti celého protikorupčního programu.

Úkoly:

➤ Úkol č. 5.2.1

Předložit řediteli ÚKZÚZ souhrnnou zprávu o plnění IPP ÚKZÚZ a návrh na jeho případnou aktualizaci, včetně přehledu řešených případů korupčního charakteru.

Zodpovídá: Odbor auditu a řízení kvality.

Termín: vždy do 31. 3.

5.3 Aktualizace interního protikorupčního programu.

Na základě zprávy o plnění (bod 5. 2.) a po kontrole souladu s aktuálním RIPP aktualizovat IPP a jeho aktuální znění zveřejnit na internetových stránkách ÚKZÚZ.

Pokud ze zprávy o plnění a z hodnocení účinnosti vyplynula potřeba zlepšení IPP, dochází k příslušné úpravě a aktualizaci IPP. K aktualizaci IPP může dojít i na základě jiné aktuální potřeby, a to i v průběhu roku.

Úkoly:

➤ Úkol č. 5.3.1

Provádět aktualizaci IPP.

Zodpovídá: Kancelář ústavu.

Termín: vždy k 31. 3. nebo kdykoli v průběhu roku.

➤ Úkol č. 5.3.2

Zveřejňovat na webových stránkách ÚKZÚZ aktuální verzi IPP.

Zodpovídá: Kancelář ústavu.

Termín: průběžně, trvale

Závěrečné ustanovení

Interní protikorupční program ÚKZÚZ v této aktualizované podobě nabývá účinnosti dnem 30. 9. 2020.

Ing. Daniel Jurečka
ředitel ústavu